

PUOLUSTAJA

Sana ”Puolustaja” (kreik. parakletos) kuuluu johannekselaiseen kirjallisuuteen. Se ei ilmaise jonkun olemusta vaan tehtävää: se, joka on ”kutsuttu vierelle” (para-kaleo; ad-vocatus), toimii aktiivisesti avustajana, asianajajana ja tukena (merkitystä ”lohduttaja” – joka johtuu luultavasti väärästä etymologiasta – ei esiinny UT:ssa). Tätä tehtävää hoitavat sekä Jeesus Kristus, joka taivaassa on ”meidän puolustajamme Isän luona ja rukoilee syntisten puolesta” (1. Joh. 2:1), että Pyhä Henki, joka täällä maan päällä on uskoville Jeesuksen ilmoittaja ja puolustaja (Joh. 14:16 f.) ja tekee hänen läsnäolonsa todelliseksi.

I. Pyhä Henki, Jeesuksen läsnäolo. Puolustajan tuleminen liittyy Jeesuksen lähtöön (Joh. 16:7), joka merkitsee uutta vaihetta Jumalan läsnäolon historiassa ihmisten keskuudessa. Viimeisen aterian jälkeisessä puheessaan Jeesus ilmoittaa tulevaisuutta jälleen, ei ainoastaan aikojen lopussa (Joh. 14:3), vaan myös ”pääsiäisilmestymisten” yhteydessä (Joh. 14:18 f.; Joh. 16:16–19); tämä ”Ylösnousseen näkeminen” täyttää opetuslapset ilolla (Joh. 16:22). Hänen läsnäolonsa omiensa keskuudessa ei kuitenkaan enää ole aistittavaa vaan ”hengellistä”. Tähän asti hän oli ”heidän kanssaan” (Joh. 14:25); nyt Isä ”antaa” heille Jeesuksen rukouksesta, hänen ”nimessään” (Joh. 14:26), toisen Puolustajan (Joh. 14:16), jonka Jeesus itse lähettää (Joh. 15:26; Joh. 16:7). Vaikka Henki on ”toinen” kuin Jeesus, hän vie Jeesuksen läsnäolon täyteyteensä. Jeesuksen tavoin hän on heissä (Joh. 14:17; Joh. 17:23); Jeesuksen tavoin hän pysyy uskovien ”kanssa” (Joh. 14:17, 25), mutta ”ikuisesti” (Joh. 14:16; vrt. Matt. 28:20), sillä hän ennakoii niitä asuinsijoja, jotka Jeesus on mennyt valmistamaan Isän kotiin (Joh. 14:2 f.). Hän on totuuden Henki (Joh. 14:17; Joh. 16:13), sen totuuden, joka Jeesus on (Joh. 14:6), vastakohtana ”valheen” isälle (Joh. 8:44), ja sen totuuden, joka tästä lähtien luonnehtii ”Isän palvontaa” (Joh. 4:23 f.). Hän on Pyhä Henki (Joh. 14:26), jonka Jeesus, Pyhä, on pyhityksellään ansainnut antaa heille (Joh. 6:69; Joh. 17:19; Joh. 20:22; Joh. 7:39); hän ”pyhittää” heidät (Joh. 17:17), niin etteivät he enää kuulu ”maailmaan” (Joh. 17:16). Siksi, niin kuin Jeesus ei ilmoita itseään maailmalle (Joh. 14:21), joka vihaa häntä (Joh. 7:7; Joh. 15:18), ei myöskään Henkeä ota vastaan maailma (Joh. 14:17).

2. Totuuden Henki, Kirkon elävä muisti. Opetuslasten yhteisössä Puolustajalla on aktiivinen läsnäolo. Hänen tulee kirkastaa Jeesusta ennen kaikkea tekemällä hänen opetuksensa eläväksi: ”Hän opettaa teille kaiken ja muistuttaa teitä kaikesta, mitä olen teille sanonut.” Tämä opetus ja tämä muistaminen liittyvät läheisesti Jeesukseen, aivan kuten Jeesus oli toteuttanut tehtävänsä aina Isäänsä yhdistyneenä. Samoin kuin Jeesuksella on käytettävissään kaikki, mikä Isällä on, niin Henki ”ottaa minun omastani” antaakseen sen teille; hän muistuttaa siitä, mitä Jeesus on sanonut, sillä ”hän ei puhu omissa nimissään”, vaan sanoo kaiken, minkä kuulee: näin Jeesuskin ammensi kaiken Isältään; hänen opetuksensa ei ollut ”hänen omaansa”. Samoin kuin ”Jeesuksen nähdessään nähtiin Isä”, niin ”voitelu (*chrisma*) opettaa kaikesta” (1. Joh. 2:27), toisin sanoen Henki ”johdattaa koko totuuteen” (Joh. 16:13); hän tekee menneet tapahtumat jälleen läsnä oleviksi pääsiäisen valossa (vrt. Joh. 2:22; Joh. 7:39; Joh. 11:15; Joh. 12:16; Joh. 13:7). Näin hän todistaa Kristuksesta (Joh. 15:26) ja antaa opetuslapsille mahdollisuuden todistaa yhdessä hänen kanssaan ja hänen kauttaan (Joh. 15:27).

3. Totuuden Henki, Jeesuksen puolustaja. Puolustaja ei paljasta ainoastaan totuutta, joka asettuu virhettä vastaan, vaan hän ”osoittaa totuuden oikeaksi maailman valhetta vastaan”; ”totuuden Henkenä” hän todistaa Kristuksesta siinä ”oikeudenkäynnissä”, jonka ”maailma” panee opetuslasten sydämessä Jeesusta vastaan vireille. Synoptisessa traditiossa Henki puolusti kuninkaiden eteen oikeuteen kutsuttuja opetuslapsia (Mark. 13:11 rinnakk.), mutta Johanneksella hän on Jeesuksen puolustaja: opetuslapset muuttuvat syytetyistä omien tuomariensa tuomareiksi, kuten Jeesus oli ollut maanpäällisen elämänsä aikana (Joh. 5:19–47). Puolustaja tuomitsee maailman kolmesta asiasta (Joh. 16:8–11): synnistä, sillä synty on epäuskoa Jeesusta kohtaan; vanhurskaudesta, sillä vanhurskaus on Jeesuksen puolella, hänen, joka on kirkastettu Isän luona; tuomiosta, sillä tälle maailmalle langetettu tuomio on jo lausuttu sen ”ruhtinasta” vastaan. Näin uskova, joka ottaa Puolustajan vastaan ja kuulee häntä, kantaa sydämessään vakaumusta: oikeassa ei ole maailma vaan Jeesus; siksi myös hänellä on syy uskoa ja kärsiä Mestarinsa asian puolesta. Yhdessä hänen kanssaan hän on jo voittanut maailman ja demonin (Joh. 16:33).

XLD

Katso myös: → enseigner NT II — esprit-de-dieu NT II — Lähetyistyö / Missio NT II — Jumalan läsnäolo NT II — Oikeudenkäynti III 3